

Traficomin hankeavustusten hankekortti

Hankekortti julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Kestävä kulkutapamuutos kunnissa

8.3.2024

Avustuksen saaja	Pyöräilykuntien verkosto ry	
Osallistujat	Pyöräilykuntien verkosto ry	
Aikataulu	1.1.2024	28.2.2025
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohderyhmä	1. Edistämishjelmat eteenpäin Tavoite ja kohderyhmä: Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmien toteutuksen vauhdittaminen ja seurannan terävöittäminen kunnissa. Suomessa on tällä hetkellä yli 130 valmistunutta tai valmistumassa olevaa kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaa tai kestävän liikkumisen ohjelmaa, joista osa on kuntakohtaisia ja osa alueellisia. Hankkeessa kartoitetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmien yleistilanne noin 160 kunnan osalta. Kartoituksen perusteella mukaan valitaan 15 kuntaa, joiden poikkihallinnollisen työryhmän kanssa käydään yhdessä läpi, missä vaiheessa kunkin kunnan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttaminen on. Ohjelmiin sisältyviä toteutettuja ja suunnitteilla olevia tärkeimpiä infrakohteita tarkastellaan yhdessä kunnan edustajien kanssa (infrakatselmukset). Toimenpiteet toteutetaan seuraavassa alustavassa aikataulussa: - Nykytilanteen kartoitus (helmikuu-maaliskuu). - Valittujen kuntien kehittämispalaverit ja jatkopalaverit paikan päällä ja/tai etänä (maaliskuu-marraskuu). - Yhteenveto ja viestintä edistämishjelmien tilanteesta (elokuu-joulukuu). 2. Uudet infra- ja liikkumISRatkaisut tutuiksi Tavoite ja kohderyhmä: Kunnissa toteutettujen aktiivisen liikkumisen ratkaisujen näkyväksi tekeminen ja viestiminen. Kokonaisuudessa on viisi osa-aluetta: 2.1. Juhlitaan infraa! Osiossa tuodaan esiin uusia pyöräliikenteen ratkaisuja viestinnällä ja sitoutetaan kuntalaisia kestävään liikkumiseen samalla ehkäisten ennalta tiedon vähyydestä kumpuavia konflikteja. 2.2. Virikeaineistoilla konkretiaa Osion tavoitteet: Vahvistaa pyöräliikenteen ja jalankulun suunnitteluohjeiden tuntemusta, lisätä niiden käyttöä ja	

	sovellusvalmiutta kunnissa. Pyritään tukemaan laadukkaampaa infrastruktuuria ja keräämään palautetta tulevia päivityksiä varten. 2.3. Kaupunkipyöräfoorumi Tiedonjaon vertaisverkosto kunnille. Pää tavoitteena on, että kunnat, seudut ja kaupungit voivat hyödyntää olemassa olevaa tietoa mahdollisimman tehokkaasti ja vaivattomasti osana kaupunkipyöräpalveluiden kehittämistyötä ja päätöksentekoa. 2.4. Velo-city 2024 kansallinen jälkiseminaari Osiossa esitellään kansainvälisen Velo-city -konferenssin parasta antia suomalaisyleisölle ja levitetään siten pyöräliikenteen innovaatioita ja avitetaan kestävän liikkumisen juurtumista Suomeen. 2.5. Käveltävyyttä kuntiin – Kävelysymposium Syksyn 2024 tapahtuman tavoitteina ovat kävelyn ominaispiirteiden ja roolin korostaminen kestävässä liikennejärjestelmässä, parhaiden käytäntöjen jakaminen kaupunkien välillä sekä asiantuntijaverkostojen vahvistaminen ja yhteistyöverkostojen luominen kävelyn edistämiseksi.
Ennakoitu tulos	1. Edistämishjelmat eteenpäin Tuloksena saadaan ajantasainen yleistason tilannekuva edistämishjelmien statuksesta valtakunnallisesti yli 100 kunnassa ja tarkempi tilannekuva korjausliikkeen 15 kunnassa. Tilannekuvaa voidaan hyödyntää kuntien lisäksi valtakunnallisessa kävelyn ja pyöräilyn edistämistyössä ja seurannassa. 2. Uudet infra- ja liikkumISRatkaisut tutuiksi Tuloksena kuntiin jaetaan parhaita käytäntöjä siitä, miten positiivinen muutos uuden infrastruktuurin ja liikkumispalveluiden käyttöönotossa viestitään. 2.1. Juhlitaan infraa! Tuloksena vähintään 5 kunnassa tehdään infrakohdetta tunnetuksi ja lisätään sen käytön omaksumista hankkeessa tuotettua ohjeistusaineistoa hyödyntäen. 2.2. Virikeaineistoilla konkretiaa Tuloksena kuntien tietämys ja mielenkiinto kestävän liikkumisen edellytyksiä ja olosuhteita parantavista ratkaisuihin kasvaa ja valtakunnallisten pyöräliikenteen sekä jalankulun suunnitteluohjeiden (Väylä) tunnettuus lisääntyy. 2.3. Kaupunkipyöräfoorumi Tuloksena mahdollisimman moni kunta ja kaupunki Suomessa voi löytää itselleen sopivimman ja kustannustehokkaimman tavan toteuttaa kaupunkipyöräpalveluita. Pidemmän aikavälin tavoitteena on, että kaupunkipyöräpalvelut kehittyvät Suomessa eteenpäin, palveluiden määrä kasvaa ja laatu nousee, jotta yhä useampi suomalainen voi käyttää kaupunkipyöriä arjessaan. 2.4. Velo-city 2024 kansallinen jälkiseminaari

	Tuloksena tietämys pyöräliikenteen edistämisen uusimmista ja terävimmistä suunnista vahvistuu Suomessa. 2.5. Käveltävyyttä kuntiin – Kävelysymposium Tuloksena kävelyn asiantuntijuus Suomessa vahvistuu ja kunnissa ymmärretään paremmin kävelyn edistämisen tarpeet ja rooli omana kulkumuotonaan.
Lisätietoja hankkeesta	Sanna Ojajärvi, Pyöräilykuntien verkosto sanna.ojajarvi@poljin.fi Pyöräilykuntien verkoston nettisivut https://poljin.fi

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	1. Edistämishjelmat eteenpäin Hankkeessa tuettiin kuntia kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmien toimeenpanossa, seurannan kehittämisessä sekä päivitystarpeen arvioinnissa. Hankkeessa kartoitettiin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmat laajasti (111 kuntaa) sekä tehtiin tarkempi toimenpidekohtainen seuranta kohdekuntien (13) ostalta. Hankkeessa muodostui Seuranta jatkuu hankkeessa tuotettujen toimintamallien pohjalta. 2. Uudet infra- ja liikkumISRatkaisut tutuiksi Tavoite ja kohderyhmä: Kunnissa toteutettujen aktiivisen liikkumisen ratkaisujen näkyväksi tekeminen ja viestiminen. Kokonaisuudessa oli viisi osa-aluetta: 2.1. Juhlitaan infraa! Osahanke tuki suomalaisia kuntia viestimään valmistuvasta kestävästä liikkumisen infrastruktuurista. Toteutus sisälsi viestintää, toimijoiden yhteistyön fasilitoimista ja avajaistapahtumien järjestämisen neuvontaa. Toimenpiteisiin kuuluivat ohjeistuksen laatiminen, esimerkkien esittely kunnille sekä kuntien sitouttaminen viestinnän toteuttamiseen. Ohjeistus käsitteli tiedottamista, tapahtumien järjestämistä, mediakutsuja ja muutosten vaikutuksia. 2.2. Virikeaineistoilla konkretiaa Osahankkeessa tuotettiin neljä pyöräliikenteen ja jalankulun suunnittelua tukevaa ja ratkaisuja esittelevää virikeaineistoa. Aineistot esiteltiin aamukahviwebinaareissa: • Kaksisuuntainen pyöräily yksisuuntaisilla kaduilla: esittely 11.10. • Pihakadut: esittely 1.11. • Käveltävät asuinympäristöt 24.1.2025 • Kevyestä liikenteestä pyöräliikenteeksi – erilaisia väylätyyppejä 14.2.2025 2.3. Kaupunkipyöräfoorumi Kaupunkipyöräfoorumi kokosi kuntien ja muiden tahojen kaupunkipyöräasiantuntijat yhteen ja jakoi hiljaista tietoa kaupunkipyöräistä kuntien käyttöön. Hankkeessa koottiin tietoa
-----------------	--

	yhteiskäyttöpyörien nykytilanteesta ja toteutettiin seminaari-/webinaari sekä toimijoiden tapaaminen. Vuoropuhelua käytiin yhteiskäyttöpyörien hankinnoista, sopimuksista, sähköistymisestä, integraatiosta joukkoliikenteeseen sekä muista keskeisistä teemoista. 2.4. Velo-city 2024 kansallinen jälkiseminaari Velo-city -jälkiseminaarissa esiteltiin kansainvälisen, Belgian Ghentissä järjestetyn konferenssin "parhaita paloja". Tavoite oli tuoda pyöräliikenteen suunnittelun, pyöräilyä edistävien kampanjoiden ja pyöräilytutkimuksen tuoreimpia kuulumisia laajempaan tietoon. Velo-city -jälkiseminaari kokosi yhteen pyöräliikenteestä ja muusta kestävästä liikkumisesta kiinnostuneita asiantuntijoita. Puhujina oli yksitoista Ghentin Velo-cityyn osallistunutta asiantuntijaa ja kuulijoita yhteensä 70, joista paikan päällä 20 ja etäyhteydellä 50. 2.5. Käveltävyyttä kuntiin – Kävelysymposium Työn tuloksena kävelyn asiantuntijuus Suomessa vahvistui ja kunnissa ymmärrettiin paremmin kävelyn edistämisen tarpeet ja rooli omana kulkumuotonaan. 10.12.2024 järjestetyn Kävelysymposiumissa pureuduttiin laajan ja poikkitieteellisen esiintyjä- ja asiantuntijajoukon voimin kahteen pääteemaan: Miksi kävely ansaitsee oman visionsa? Mitkä ovat työkalut, joilla visio toteutetaan? Tilaisuuteen osallistui yhteensä 53 henkilöä (23 paikan päällä ja 30 etäyhteydellä).
Miten tavoitteet toteutuivat?	Hankkeen yleisinä tavoitteina oli lisätä pyöräilyn ja kävelyn houkuttelevuutta sekä vaikuttaa arjen kulkutapavalintoihin. Hankkeessa näitä tavoitteita kohti mentiin vahvistamalla kuntien strategista työtä, suunnittelutyötä ja vaikuttavimpien toimenpiteiden toteuttamista sekä jakamalla tietoa. Hankkeessa tuotettiin myös valmiita työkaluja ja konsepteja edistämistyön eri osa-alueille. Edistämishojelmien osalta tavoitteena oli tukea kuntia edistämishojelmien toimeenpanossa, seurannan kehittämisessä sekä päivitystarpeen arvioinnissa. Tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin, ja hankkeessa muun muassa vauhditettiin kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelmien toimeenpanoa kunnissa, vahvistettiin edistämishojelmien seurantaa kunnissa ja valtakunnallisesti sekä tuotettiin tietoa, jonka avulla kunta pystyy arvioimaan edistämishojelman päivitystarpeen. Uusien infra- ja liikkumISRatkaisujen osalta tavoitteena oli lisätä uusien infra- ja liikkumISRatkaisujen näkyvyyttä ja tunnettuutta. Tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Hankkeessa muun muassa lisättiin myönteistä suhtautumista pyöräliikenteen uudenaikaisiin infraratkaisuihin, luotiin positiivista näkyvyyttä valmistuvalle laadukkaalle infrastruktuurille ja parannettiin yhteistyön ilmapiiriä suunnittelijoiden ja aktiivisten kansalaisten välillä.
Arvio hankkeen vaikutuksista	Hankkeen toimenpiteet vahvistivat kuntien poikkihallinnollista työskentelyä edistämishojelmien seurannan ja toimenpiteiden tarkastelun avulla. Hanke tuki uudenlaisen pyöräinfrastruktuurin juurtumista ja hyväksyttävyyttä tuottamalla viestintä- ja

	suunnitteluaineistoa sekä juhlamalla valmistunutta infrastruktuuria. Hankkeen tuloksena saatiin ajantasainen yleiskuva edistämishojelmien statuksesta valtakunnallisesti yli 100 kunnassa ja tarkempi tilannekuva 14 kunnassa. Tätä tilannekuvaa voidaan hyödyntää esimerkiksi valtakunnallisessa kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman päivitystyössä. Hankkeessa on myös jaettu parhaita käytäntöjä uuden infrastruktuurin ja liikkumispalveluiden käyttöönoton viestintään.
Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?	Hankkeessa opittiin, että kunnilla on tarve tuelle edistämishojelmien toimeenpanossa, seurannan kehittämisessä ja päivitystarpeen arvioinnissa. Samalla vahvistui käsitys, että eri toimijoiden (kuntien, valtion, järjestöjen ja suunnittelijoiden) välinen yhteistyö on erittäin olennaista kestäväen liikkumisen edistämässä. Vertaisverkostojen hyödyllisyys korostui. Velo-cityn jälkiseminaarin, Kävelysymposiumin, Kaupunkipyöräfoorumin ja virikeaineistojen esittelywebinaarien kautta havaittiin, että vertaisverkostot ovat arvokkaita tiedon jakamisen ja hyvien käytäntöjen levittämisen kanavia. Viestinnän merkitys painottui. Varsinkin uusien infra- ja liikkumisratkaisujen onnistunut käyttöönotto edellyttää tehokasta viestintää. Hankkeen toteutuksessa ilmeni muutamia haasteita, jotka tarjoavat oppeja tulevaan. Erityisesti suurten tapahtumien, kuten Helsingin Kaisantunnelin avajaisten, valmistelu vaati odotettua enemmän työtä eri toimijoiden intressien yhteensovittamisessa. Tulevissa hankkeissa on tärkeää työryhmän sisäisesti selkeyttää roolijakoa laajan hankekokonaisuuden osa-alueiden hallintaan. Lisäksi aikataulujen hallinnassa ja poikkeustilanteisiin varautumisessa on aina kehittämisen varaa.